

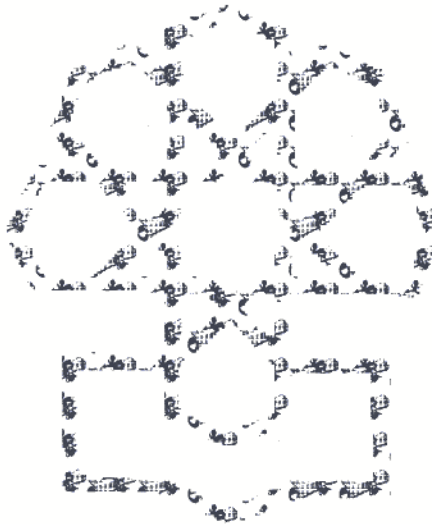
۲۸۶۶

۱۴۹۶

گزارش کارشناسی پیرامون

الحاق یک ماده به قانون ایجاد تسهیلات برای ورود
رزمندگان و جهادگران بسیجی به دانشگاهها
و موسسات آموزش عالی مصوب ۱۳۶۷/۱۱/۳۰

معاونت پژوهشی

تیر ۱۳۷۵

کار: دفتر بررسیهای حقوقی

کد گزارش: ۱۹۰۱۴۹۶

الحاق یک ماده به قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران
بسیجی به دانشگاهها و موسسات آموزش عالی مصوب ۱۳۶۷/۱۱/۳۰

عنوان طرح

شماره ترتیب چاپ: ۶

شماره چاپ سابقه: ۱۶۷۸ (دوره چهارم)

شماره دفتر ثبت: ۴

تاریخ چاپ: ۱۳۷۵/۳/۲۷

کمیسیونهای ارجاعی: فرهنگ و آموزش عالی

امور اقتصادی و دارایی و تعاون - امور اداری

استخدامی - نهادهای انقلاب

مشخصات طرح

مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی

کتابخانه و واحد اسناد و اطلاع رسانی

شماره: ۱۲۶۴

تاریخ: ۱۳۷۵/۱۲/۲۹

درباره طرح الحاق یک ماده به قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و
جهادگران بسیجی به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مصوب ۱۳۶۷/۱۱/۳۰

کد گزارش: ۱۹۰۱۴۹۶

۱- هدف از تقدیم طرح

قبل از بررسی اهداف طرح خاطر نشان می سازد که بر طبق تبصره ۱ ماده ۹۱ ناظر بر ماده ۸۷ آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی، طرحها و لوایح تقدیمی باید دارای مقدمه توجیهی حاوی دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد آن باشند اما در طرح حاضر، آیین نامه داخلی از این جهت رعایت نگردیده و مقدمه توجیهی آن نه تنها در برگیرنده دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد طرح نیست، بلکه حتی می توان گفت در مقایسه با متن طرح بی ربط نیز می باشد؛ چرا که متن طرح حاوی یک ماده واحده است که در خصوص گسترش شمول قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاههای و مؤسسات آموزش عالی به افرادی که قبل از شروع جنگ تحمیلی در کردستان و یا سایر مناطق محل درگیری مسلحانه و یا در مناطق عملیاتی بعد از پذیرش قطعنامه به طور داوطلبانه خدمت کرده اند می باشد در حالی که در مقدمه طرح در مقام توجیه طرح چنین آمده است:

«... بر این اساس طرح ذیل که رافع برخی از مشکلات قانونی آنها (رزمندگان) می باشد تهیه گردیده است که در واقع اصلاح چند قانون از قوانین مربوط به ایثارگران عزیز می باشد. لازم به ذکر است علت تفکیک قوانین مورد اصلاح، جلوگیری از ابهامات آتی و همچنین قالبهای متفاوتی است که از حیث دستگاههای مشمول قانون و غیر آن، در هر یک از قوانین مورد نظر لحاظ شده است.»

با ملاحظه متن ماده واحده و مطالب مذکور در مقدمه عدم ارتباط مقدمه کاملاً مشهود است. همچنین در قسمت دیگر مقدمه به توجیه مواد ۱ و ۲ طرح پرداخته شده در حالی که طرح حاضر فقط حاوی یک ماده واحده است و مواد ۱ و ۲ وجود ندارد. مضافاً اینکه آنچه که به عنوان توجیه ماده ۲ طرح بیان شده است از لحاظ محتوا و موضوعی نیز ربطی به ماده واحده ندارد. چرا که در این قسمت از مقدمه توجیهی به «ایجاد زمینه لازم برای ایثارگران عزیز جهت تصدی به سمتهای سازمانی مناسب در دستگاههای دولتی...» اشاره شده که نسبت به متن طرح کاملاً بی ربط است و موضوع طرح مطالب دیگری است. همین مسأله در مورد بند ۳ مقدمه توجیهی نیز صادق است؛ چرا که این قسمت از مقدمه نیز حاوی مطالبی است که هیچ ربطی به موضوع طرح ندارد و در خصوص اشتغال جانبازان و عدم قطع حقوق آنها پس از اشتغال می باشد.

با وجود این مستفاد از متن طرح اهداف آن عبارت است از:

گسترش مزایای «قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران بسیجی به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی» مصوب ۶۷/۱۱/۳۰ به اشخاص ذیل می باشد:

الف) افرادی که به صورت داوطلبانه قبل از شروع جنگ تحمیلی در مناطق عملیاتی کردستان و یا سایر مناطقی که درگیری مسلحانه به منظور حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی وجود داشته خدمت نموده اند.

ب) رزمندگانی که بعد از تاریخ ۶۷/۶/۳۰ در مناطق عملیاتی و یا مانند آن که درگیری مسلحانه و یا احتمال وقوع آن وجود داشته یا خواهد داشت خدمت نموده یا بنمایند.

۱- مجلس شورای اسلامی در راستای تصویب مقررات حمایتی از رزمندگان و ایثارگران به منظور جبران عقب ماندگیهای تحصیلی آنان به دلیل شرکت در جبهه‌های جنگ تحمیلی، قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی را در چهار ماده و ۳ تبصره در تاریخ ۱۳۶۷/۱۱/۳۰ به تصویب رساند.

در ماده ۱ این قانون، وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، به تشکیل کلاسهای تقویتی برای رزمندگان داوطلب بسیجی با معرفی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در مورد افرادی که حداقل ۶ ماه متوالی یا متناوب سابقه خدمت در مناطق عملیاتی دارند، موظف گردیده‌اند. دیگر موارد پیش بینی شده در این قانون عبارت است از: اختصاص ۴۰ درصد از ظرفیت پذیرش دانشجویه واجدین شرایط موضوع قانون اخیرالذکر (ماده ۲)، منظور نمودن ردیف مستقلی برای هزینه اجرایی قانون مذکور در اعتبارات وزارتخانه‌های موضوع ماده ۱، لزوم تصویب آیین‌نامه تعیین حدنصاب قبولی و جداول امتیازات توسط هیأت وزیران به پیشنهاد وزارتخانه‌ها و سازمانهای ذی ربط، مسؤلیت وزارت فرهنگ و آموزش عالی در اجرای این قانون به استثنای رشته‌های گروه پزشکی و موظف گردیدن وزارتخانه‌های و مسؤول و دانشگاه آزاد اسلامی به ارائه گزارش کار خود به کمیسیونهای ذی ربط مجلس شورای اسلامی هر ساله و نیز در پایان دوره هر مقطع (مواد ۳ و ۴ و ۵)

۲- به استثنای ماده ۴ قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی، آیین‌نامه اجرایی قانون مزبور با پیشنهاد وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی، آموزش و پرورش، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و جهاد سازندگی در ۱۰ ماده و ۱۱ تبصره در تاریخ ۱۳۶۸/۲/۱۸ به تصویب هیأت وزیران رسید. در این آیین‌نامه «رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی» موضوع ماده ۱ قانون مذکور تعریف شدند و تعیین مناطق عملیاتی به تشخیص شورای عالی دفاع وقت، نهاده شد. همچنین تلقی مدت اسارت جزو مدت حضور در جبهه، نحوه تعیین مدت حضور داوطلبانه جانبازان انقلاب اسلامی بر اساس درصد مجروحیتشان، نحوه استفاده رزمندگان از تسهیلات قانون مزبور و حد نصاب نمره لازم رزمندگان جهت انتخاب رشته‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا مشخص گردید.

۳- مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۷۱/۹/۱۱ طی ماده واحده با ۴ تبصره الحاقی، ماده ۲ قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مصوب ۱۳۶۷/۱۱/۳۰ را اصلاح نمود.

بر اساس تبصره ۱ تعداد استفاده از سهمیه در مقاطع تحصیلی بالاتر پس از فراغت از تحصیل در مقطع اولیه و محدودیت سهمیه مشمولین قانون به ۲۰ درصد در مورد رشته‌های بالاتر از لیسانس (کارشناسی ارشد دکترا) تعیین گردید و دانشگاه آزاد اسلامی موظف به پذیرش ۴۰ درصد از دانشجویان از میان رزمندگان و ایثارگران گردید (تبصره ۲). قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی فاقد چنین صراحتی بود. با این تبصره تکلیف دانشگاه آزاد اسلامی نیز در این خصوص تعیین شد. همچنین مزایای این قانون شامل حال فرزندان شهدا و مفقودین و اسرا و همسران آنان

و فرزندان جانبازان بالای ۵۰ درصد گردید (تبصره ۳) و بر اساس تبصره ۴ دانشجویان استفاده کننده از مزایای قانون مذکور موظف به ادامه ارتباط خود با نیروی مقاومت بسیج به عنوان بسیجی فعال شدند

۴- تبصره ۳ قانون اصلاح قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مصوب ۱۳۷۱/۹/۱۱ در تاریخ ۱۳۷۳/۵/۹ اصلاح گردید که بر آن اساس، همسران جانبازان بالای ۵۰ درصد هم می توانند از مزایای قانون تسهیلات برای ورود رزمندگان به دانشگاهها استفاده کنند. به موجب تبصره ۳ اصلاحی هر جانباز می تواند فقط یکبار برای همسرش از امتیاز فوق استفاده کند.

۳- طرح موضوع

موضوع اصلی که در خصوص این طرح و مورد بررسی است این است که آیا این طرح در صورت تصویب و تبدیل قانون ناهیتاقابل اعمال می باشد یا خیر؟ و آیا اصولاً توجیه پذیر است یا خیر؟

۴- اظهار نظر کارشناسی

در قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی، برای افراد مشمول قانون مزایایی جهت ورود به دانشگاه تعیین و سپس در آیین نامه اجرایی آن مفهوم «رزمنده» و «منطقه جنگی» تعریف شد. اما این طرح سعی در گسترش مصادیق «رزمنده» و «منطقه جنگی» و تسری آن به افرادی که قبل از شروع جنگ تحمیلی در منطقه کردستان و یا سایر مناطقی که درگیری مسلحانه به منظور حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی وجود داشته است، خدمت نموده اند و همچنین رزمندگانی که بعد از پذیرش قطعنامه ۵۹۸ در مناطق عملیاتی و یا مانند آن راکه درگیری مسلحانه و یا احتمال وقوع آن وجود داشته یا خواهد داشت، خدمت نموده یا بنمایند، دارد. در این ارتباط مشکلاتی وجود دارد که مورد اشاره قرار می گیرد:

۱- مشکل شناسایی: شناسایی افراد موضوع بند الف تا حدودی غیر ممکن به نظر می رسد چرا که با توجه به نوپایی تشکیلات سپاه در آن دوره، سوابق منظمی از این افراد وجود ندارد، در نتیجه احتمال سوء استفاده افزایش می یابد.

۲- شرکت در جبهه های جنگ: کسانی که به صورت داوطلبانه در مناطق عملیاتی مشابه مشارکت داشته اند به احتمال قریب به یقین در جنگ تحمیلی نیز در جبهه ها حضور داوطلبانه یافته اند و بدین طریق از مزایای قانون مذکور برخوردار شده اند.

۳- افزایش سن: اگر فرض کنیم که سن داوطلبان شرکت کننده در مناطق عملیاتی کردستان در سالهای ۱۳۵۸ و ۱۳۵۹، ۱۸ سال بوده است، هم اکنون این افراد بیش از ۳۵ سال دارند و زندگی شان شکل گرفته و در صورت داشتن علاقه و پشتکار لازم، کنکور دانشگاهها را هم پشت سر گذاشته اند.

۴- اندک بودن مشمولان: تعداد افراد موضوع بند الف که در شناسای ایشان مشکلی وجود نداشته باشد و همچنین تعدادی افرادی که پس از شروع جنگ تحمیلی به صورت داوطلبانه به جبهه حضور یافته

باشند و سن آنها بالای ۳۵ سال نباشد بسیار محدود می‌باشد و وضع قانون به خاطر چند نفر با اصل کلی و نوعی بودن مقررات مغایر است.

۵- مرتبط ساختن مقررات پیشنهادی به مفاهیم کلی و مبهم: این طرح اعمال مقررات پیشنهادی را به مفاهیم کلی و مبهم و بسیار ذهنی چون «احتمال وقوع» و «درگیری به منظور حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی مرتبط ساخته که تعیین مصادیق آن در عمل بسیار مشکل است.

۶- کاهش خطر در مناطق جنگی: با توجه به دلایل فوق و پایان یافتن جنگ تحمیلی و کاهش چشمگیر خطر حضور در مناطق عملیاتی و همچنین با توجه به ضرورت برگشت اوضاع به حالت عادی گسترش مشمول قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران بسیجی به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مصوب ۱۳۶۷/۱۱/۳۰ و اصلاحات بعدی آن ضروری به نظر نمی‌رسد.

۵- پیشنهاد

با توجه به مذاکراتی که با مراجع و دستگاههای ذی ربط در وزارت فرهنگ و آموزش عالی و بعمل آمده، طرح ذیل که مورد موافقت مشترک دفتر بررسیهای حقوقی این مرکز و سازمان سنجش و آموزش کشور می‌باشد پیشنهاد می‌گردد:

طرح پذیرش ایتارگران در دانشگاه انقلاب اسلامی

ماده ۱- سازمان سنجش و آموزش کشور موظف است که بر اساس نتایج علمی کنکور سراسری سال ۱۳۷۵ کلیه افراد واجد شرایط استفاده از سهمیه ۴۰ درصد موضوع ایجاد قانون تسهیلات برای ورود رزمندگان و ایتارگران بسیجی به دانشگاهها را طی سالهای تحصیلی ۱۳۷۵-۱۳۷۶ و ۱۳۷۶-۱۳۷۷ در مؤسسات آموزش عالی کشور مورد پذیرش قرار دهد.

تبصره ۱- فرزندان شهدا و جانبازان بالای ۷۰ درصد از شمول این قانون مستثنی هستند.

تبصره ۲- تعیین رشته محل قبولی بر اساس احراز حد نصاب علمی مصوب صورت می‌پذیرد. چنانچه فردی واجد حد نصاب لازم نباشد، می‌تواند در رشته‌های فراگیر پیام نور در مورد پذیرش واقع گردد.

تبصره ۳- با موافقت وزارتین فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت و درمان و آموزش پزشکی این ظرفیت می‌تواند اضافه بر ظرفیت اعلام شده در دفترچه کنکور سراسری باشد.

تبصره ۴- داوطلبانی که با استفاده از این سهمیه در دانشگاه آزاد اسلامی پذیرفته می‌شوند از پرداخت شهریه معاف هستند.

ماده ۲- پنج درصد ظرفیت دانشگاهها به فرزندان شهدا و جانبازان بالای هفتاد درصد اختصاص می‌یابد. این ظرفیت علاوه بر ظرفیت اعلام شده در دفترچه کنکور سراسری می‌باشد.

تبصره ۱- حد نصاب لازم برای قبولی در هر رشته توسط کمیسیون متشکل از وزیر فرهنگ و آموزش عالی، وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، رییس کمیسیون آموزش عالی مجلس شورای اسلامی و باریاست وزیر فرهنگ و آموزش عالی، تعیین می‌شود.

تبصره ۲- مدت اجرای این ده سال از تاریخ تصویب می‌باشد.

ماده ۳- این طرح جانشین قانون ایجاد تسهیلات برای ورود رزمندگان و ایتارگران بسیجی به دانشگاهها می‌شود.